

بررسی تاثیر نوآوری خلاقیت و سرمایه فکری بر عملکرد مالی (مطالعه موردی: شرکت اطلس خودرو)

آرزو آشوری

کارشناسی ارشد مهندسی صنایع دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.
آدرس پست الکترونیک: arezooashouri@gmail.com

چکیده

با توجه به وجود فضای رقابتی بین بنگاه‌های اقتصادی و لزوم توجه به اقتصاد های دانش بنیان، در این پژوهش به بررسی تاثیر سرمایه فکری و خلاقیت و نوآوری در عملکرد مالی شرکت مهندسی اطلس خودرو پرداخته شده است. این بررسی به کمک ایجاد و آزمون دو فرضیه صورت گرفته است روش طرح پژوهش، توصیفی همبستگی و جامعه آماری پژوهش، شرکت اطلس خودرو است که بر اساس آمار جمع آوری شده تعداد ۴۷ شرکت فعالیت دارند و نمونه گیری در بین تمام سرپرستی شرکت انجام شده. گردآوری اطلاعات با بهره گیری از پرسشنامه استاندارد و به شکل میدانی انجام شد. یافته ها: با افزایش یک واحدی شاخص سرمایه فکری شاهد افزایش ۰,۰۷ واحدی شاخص عملکرد مالی بنگاه و با افزایش یک واحدی شاخص های خلاقیت و نوآوری، عملکرد مالی شرکت ۰,۴۸ واحد افزایش خواهد یافت که نشانگر اهمیت قابل توجه خلاقیت و نوآوری در بهبود شاخص های عملکردی بنگاه مورد مطالعه است. نتیجه گیری: متغیر سرمایه فکری و همچنین متغیر خلاقیت و نوآوری تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی بنگاه مورد مطالعه داشتند.

واژگان کلیدی: سرمایه فکری، خلاقیت و نوآوری، شرکت اطلس خودرو، عملکرد مالی

مقدمه

عملکرد مالی یکی از راه‌های انتخاب نحوه پرداخت پاداش و رتبه‌بندی مدیران بنگاه‌های مالی و غیرمالی است. طبق گفته‌ی گلی آیسک و دهدار: داده‌هایی که در فرایند گزارشگری مالی در سازمان‌ها حاصل می‌شود باید به نحوی باشد که به سرمایه‌گذاران در ارزیابی عملکرد مدیریت از نظر نگهداشت و به‌کارگیری بهینه منابع، کمک کند. معیارهای مختلف اقتصادی و حسابداری جهت محاسبه عملکرد مالی یک بنگاه معرفی شده است از لحاظ زمانی ابتدا مدل‌های حسابداری عملکرد مالی و سپس مدل‌های اقتصادی مطرح شدند. عملیات شرکت‌ها در اقتصاد قدیم و اقتصاد نوین تفاوت‌های اساسی با هم دارند که از آن جمله نگاه به مفهوم ارزش است. در اقتصاد قدیم ارزش از دارایی‌های فیزیکی ناشی می‌شد، در حالی که در اقتصاد نوین، به کارگیری علم و سرمایه‌فکری باعث خلق ارزش می‌شود. به طور کلی زیربنای اقتصاد دانش بنیان، خلاقیت و نوآوری است. امروزه به دلیل رقابتی شدن کسب و کار و جهانی شدن و انفجار فناوری پدیده نوآوری و تمایز به عنوان ضرورت برای هر کشور مطرح است. سرمایه‌فکری یکی از مفاهیم نوین است که از نظر نظری در سال‌های اخیر در دنیا مطرح شده است اما با توجه به اینکه منبع ارزشمندی برای کشورها و موسسات و شرکت محسوب می‌شود به سرعت توسعه یافته است و به یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه یافتگی شرکت تبدیل شده است. بطور کلی یکی از روش‌های رتبه‌بندی و مقایسه شرکت‌ها و بنگاه‌های فعال در یک صنعت بررسی صورت‌های مالی و به ویژه تحلیل برخی نسبت‌های مالی در حوزه حسابداری مدیریت است برای نمونه از شاخص‌های عملکرد مالی یک بنگاه تولیدی می‌توان به نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری، بازده دارایی ROA و بازده حقوق صاحبان سهام ROE اشاره نمود.

عامل اصلی در بهبود عملکرد مالی بنگاه افزایش سودآوری شرکت در یک مقدار مشخص از موجودی دارایی‌ها است. بنابراین سرمایه‌فکری خلاقیت و نوآوری می‌توانند با افزایش درآمد و فروش، کاهش هزینه‌ها و جلوگیری از افزایش نامتناسب موجودی دارایی‌ها، باعث افزایش نسبت‌های یاد شده شوند.

همچنین سه عامل یاد شده با بهبود ارزش بازاری سهام بنگاه نسبت به ارزش دفتری آن، باعث بهبود جایگاه بنگاه از نظر عملکرد مالی خواهند شد. موسساتی که توجه بیشتری به افزایش و بهبود سرمایه‌فکری انسانی خود داشتند توانستند به مرور زمان از عملکرد مالی بالاتری برخوردار شوند.

در مورد جامعه مورد مطالعه شرکت اطلس خودرو به عنوان نماینده رسمی کمپانی کیاموتورز کره جنوبی، با حضور در عرصه فروش و خدمات پس از فروش خودروهای کیاموتورز از سال ۱۳۸۶ در کشور نه تنها نویدگر حضور بازیگری جدید و قدرتمند در صنعت خودرویی کشور بوده است بلکه موجب شکسته شدن محدودیت تنوعی خودروهای موجود در بازار ایران و توجه به خواسته‌ها و انتظارات مخاطبان ایرانی و به صورت غیر مستقیم نیز سبب رشد همه فعالان این صنعت شده است. امروز دامنه فعالیت‌های اطلس خودرو از تنوع فروش خودروهای کیاموتورز گرفته تا نحوه متمایز خدمت‌رسانی به تمامی مشتریان خانواده کیا در سراسر کشور؛ گسترش قابل توجهی یافته است.

تنوع محصولات و خدمات، برگزاری طرح‌های ویژه، تحلیل و توسعه هدفمند شبکه خدمات پس از فروش، تجهیز سرویس‌های امدادی، ایجاد مسیرهای جدید فروش، استفاده از روشهای بازاریابی هدفمند در راستای شناسایی و تأمین نیازهای مشتریان، ارتقاء میزان رضایتمندی مشتریان در حوزه‌های فروش و خدمات پس از فروش، ایجاد بستر مناسب و هدفمند جهت اشتغال زایی و انتقال دانش، از جمله تحولاتی هستند که با فعالیت شبانه‌روزی اعضای خانواده اطلس خودرو در اقصی نقاط کشور به دست آمده است.

برخی روش‌هایی که به یمن انتقال دانش یک کمپانی خودروساز بین‌المللی، در داخل کشور اجرا شده است، عملاً به الگویی برای سایر فعالان این عرصه مبدل شده و بدون شک شرکت اطلس خودرو زمینه‌ساز تغییرات گسترده‌ای در حوزه خودرو کشور

بوده است. عرضه محصولات متعدد و متنوع، بخشی از استراتژی این شرکت است که به دلیل تفاوت با استراتژی‌های مرسوم بازار و به منظور برآورده ساختن طیف گسترده ای از نیازهای مشتریان و خانواده های ایرانی به عنوان یک عامل تمایز در فضای رقابتی کشور مطرح شده است.

شرکت اطلس خودرو در طی این سال‌ها بر تنوع و تعدد محصولات خود و متناسب‌سازی آن با نیازهای بازار اقدام نموده و آموزه‌هایی را برای بازار ایران به همراه داشته است که لزوماً یک محصول، یک روش فروش ندارد. این تنوع و تغییر گسترده، البته با ریسک‌هایی نیز همراه بوده است که پیچیدگی های خاص خود را در انتخاب بهترین استراتژی به دنبال داشته است از جمله آن می توان به بومی سازی دانش های انتقال یافته اشاره کرد.

توسعه خدمات تحت اینترنتی شرکت اطلس خودرو از دیگر مواردی است که این شرکت در مسیر ایجاد ارتباط با مشتریان به کار گرفته است و اجراء آن موجب ایجاد روش ارتباط ساده و تسهیل ارایه محصولات، خدمات و خریدهای مجازی جهت توسعه تجارت الکترونیکی کشور شده است.

حضور بیش از ۷۰۰ نیروی متخصص در شرکت و شبکه عاملین در حوزه های مختلف ، فروش ، خدمات پس از فروش ، انبار داری و بازاریابی گواه اهمیت به کارگیری استعداد و توان نیروهای کارآمد در راستای خدمت رسانی به خانواده بزرگ کیا و همچنین افزایش رضایتمندی و وفاداری آنها به مشتریان است.

با توجه به گستردگی حوزه های یاد شده و ضرورت توجه به عوامل موثر بر عملکرد مالی شرکتی مطالعه انتخاب شد تا راه گشایی جهت پاسخ به این پرسش باشد که آیا گسترش خلاقیت و نوآوری و سرمایه فکری بر عملکرد عملکرد مالی بنگاه‌ها تاثیر معناداری دارند یا خیر؟

یکی از عوامل کلیدی در اقتصاد پویا و رو به رشد دنیای امروز نوآوری است. نوآوری هم ابزار رسیدن و شکل‌دهی فعال به این دگرگونی ها محسوب می‌شود و هم باعث سازگاری با دگرگونی‌های پرشتاب در محیط های اقتصادی، تکنولوژیک و اجتماعی شرکت می شود .

ضمن اینکه مزیت رقابتی و سرمایه و رشد موسسات و شرکت‌ها را به همراه دارد . شرکت‌ها نشان داده‌اند که ارتقای نوآوری توفیق آنها را در انطباق با تحولات پیرامونی و نیز توسعه قابلیت های جدید به همراه داشته است و در نتیجه سبب دستیابی به عملکرد بالاتری شده است.

اولین بار نظریه نوآوری توسط شوم پیتر در دهه ۱۹۲۰ معرفی شد. نوآوری به این معنی است که از یک ایده ، محصول یا فرایند، برای یک شخص ، گروه ، موسسه ، کارخانه صنعتی یا جامعه ، سیستم یا وسیله ای جدید ایجاد شود . به طور کلی برای فرایند نوآوری ۴ گام کلیدی مطرح می‌شود :

۱- ایجاد ایده اولیه ۲-مطالعه و کنکاش در جهت تبدیل ایده به اختراع و یا اکتشاف ۳-بسط و گسترش نتایج پژوهش به صورت یک شی ۴- گام آخر روانه کردن و تثبیت شیء مورد نظر در بازار

روش تحقیق

بر اساس مطالعات و پژوهش‌های موجود مهارت‌های فراوان و قابلیت‌های زیادی لازم است تا از طریق توسعه دانش جدید و نوآوری در عملیات، به منافع اقتصادی قابل توجه دست یافت . بنابراین مفید بودن نوآوری در پی مجموعه ای از توفیقات سازمانی پدیدار می‌شود که از آن جمله می‌توان به نوسازی و ارتقاء جنبه‌های مختلف نوآوری در یک موسسه یا شرکت اشاره کرد.

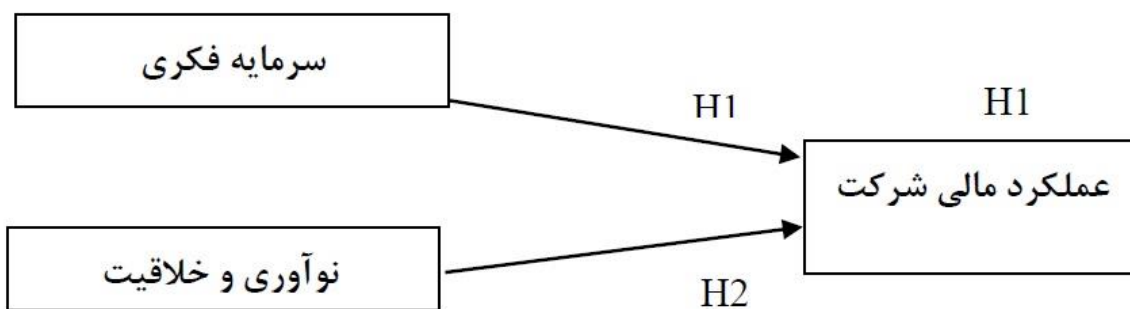

پژوهش‌های فراوانی در زمینه ارتباط خلاقیت، نوآوری به سرمایه فکری و عملکرد مالی شرکت‌ها صورت گرفته است. برای پژوهشگرانی در سال ۹۷ تاثیر نوآوری بر عملکرد مالی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران را بررسی کردند، نتایج حاصله حاکی از این است که در بورس اوراق بهادار تهران در برخی از صنایع از جمله صنعت خودرو سازی و تولید قطعات اثرگذاری نوآوری بر نتایج مالی نسبت به صنایع دیگر بیشتر است.

دستگیر و همکاران نیز با مطالعه ۶۸ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران یافتند که میان سرمایه فکری و دو شاخص دیگر عملکرد مالی ارتباط معناداری وجود دارد با بررسی ۹۳۴ واحد کوچک و متوسط در کشور پرتغال طی سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵ ارتباط مثبت و معنادار بین دو متغیر سرمایه فکری و عملکرد مالی را در این صنعت تایید نمودند بر مبنای پشتوانه نظری و به کمک مطالعه مدل مفهومی پژوهش طبق شکل یک ترسیم می‌شود همچنین فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر بیان می‌شود:

فرضیه اول سرمایه فکری اثر معناداری بر عملکرد مالی شرکت اطلس خودرو دارد.

فرضیه دوم خلاقیت و نوآوری اثر معناداری بر عملکرد مالی اطلس خودرو دارد.

4

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش (کالکان و دیگران، ۲۰۱۴)

روش پژوهش این پژوهش از نظر هدف کاربردی است مطالعه حاضر یک تحقیق توصیفی پیمایشی است قلمرو زمانی این پژوهش از اردیبهشت تا مرداد ۱۴۰۰ بوده است در گام اول با بهره‌گیری از مطالعه کتابخانه‌ای به شناسایی مولفه‌های مدل پرداخته شده است و در گام‌های بعدی مولفه‌های مذکور به صورت ۴۷ واحد مهندسی و به شکل میدانی بررسی شده‌اند جامعه آماری پژوهش را تعدادی از مدیران و کارکنان شرکت‌های مهندسی و ساخت و کنترل گروه اطلس خودرو تشکیل می‌دهد که در قالب ۴۷ شرکت مهندسی مشغول به کار هستند به منظور معین کردن اندازه نمونه پرسشنامه میان ۳۰ نفر به عنوان نمونه مقدماتی توزیع شد انحراف معیار این نمونه برابر با نود و هشت صدم به دست آمد بر اساس فرمول کوکران حجم نمونه در سطح خطای ۰,۵ با دقت برآورد یک دهم ۱۲۰ نفر محاسبه شد.

$$n = \frac{N \times Z_{\alpha/2}^2 \times \delta^2}{\varepsilon^2 (N-1) + Z_{\alpha/2}^2 \times \delta^2} \Rightarrow n = \frac{175 \times (1.96)^2 \times 0.97^2}{0.1^2 (175) + (1.96)^2 \times 0.97^2} \cong 120$$

این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده برای تهیه نمونه آماری و توزیع پرسشنامه‌ها استفاده شده است به این صورت که تمام ۴۷ شرکت مهندسی زیرمجموعه از شانس برابر برای نمونه‌گیری برخوردار بوده و ۲۰ شرکت مهندسی به تصادف از

طریق قرعه انتخاب شده تا حجم نمونه در این پژوهش تامین شود اعضای حجم نمونه نظر خود را در مورد سنجه‌های ابعاد سرمایه فکری نوآوری و خلاقیت و شاخص‌های عملکرد مالی بیان نمودند.

دلیل استفاده از پرسشنامه بهره‌مندی از نظرات و رویکرد کارکنان شرکت‌ها بوده است پرسشنامه طراحی شده دارای سه بخش است که بخش اول شامل اطلاعات فردی و دموگرافیک بوده و بخش دوم شامل سوالات تخصصی در سه حوزه است پرسشنامه استفاده شده در سه بخش فوق توسط جن و همکاران در سال ۲۰۱۴ طراحی شده است در بخش سوم عملکرد مالی در شرکت مورد پرسش قرار گرفته است که سوالات این بخش بر اساس شاخص‌های ارزیابی استاندارد در شرکت است

یافته‌ها

در این بررسی از نظر مجموعه‌ای از مدیران معاونین و کارمندان شرکت اطلس خودرو و همچنین برخی از اساتید دانشگاهی به عنوان صاحب‌نظر و خبره جهت ارزیابی درستی سوالات تایید روایی محتوا استفاده شد که نتایج روایی مورد نظر را تایید نمودند در مورد پایایی پرسشنامه جدول یک ضریب آلفای کرونباخ در خصوص پایایی سوالات را نشان می‌دهد نظر به اینکه مقدار این ضریب برای هر یک از متغیرها و مجموع پرسشنامه بیش از هفت دهم است، متغیرها از پایایی مناسبی برخوردار هستند.

جدول ۱. روایی همگرا و پایایی متغیرها

متغیر	تعداد آیم	میزان آلفا
نوآوری و خلاقیت	۱۳	۰/۸۵۸
سرمایه فکری	۱۱	۰/۸۱۹
عملکرد مالی	۱۱	۰/۷۸۹
مجموع	۳۵	۰/۸۳۷

برای بررسی کفایت نمونه از آزمون کفایت نمونه برداری کیزر میر اولکین KMO استفاده شده است مقدار کفایت نمونه گیری معادل با ۰,۸۱۴ است لذا اندازه نمونه برای بهره‌گیری از معادلات ساختاری مناسب است ضرایب این سوالات و متغیرهای پژوهش ضریب استاندارد شده می‌باشند که نشان دهنده شدت توانایی اندازه‌گیری هر شاخص در متغیر پژوهش است این ضریب بین صفر تا یک است و هر چه به یک نزدیکتر باشد نشان دهنده توانایی بالاتر شاخص در سنجش متغیر است جدول ۳ نتایج تحلیل عاملی تاییدی گوی‌های پژوهش را نشان می‌دهد مقادیر بار عاملی بزرگتر از نیم درصد نشانگر قابل قبول بودن مدل و برازش مناسب گوی اصل گویی‌های غیر معنادار و همچنین گویا‌های معنادار ولی کمتر از نیم درصد از مدل پژوهش حذف شدند.

جدول ۳. نتایج تحلیل عاملی تأییدی

مقدار تی	بار عاملی	گویه‌ها	مقدار تی	بار عاملی	گویه‌ها
نوآوری و خلاقیت					
۲/۶۶۲	۰/۴۷	۲ سوال	۹/۰۹۱	۰/۳۹	۱ سوال
۶/۵۰۳	۰/۵۶	۴ سوال	۸/۲۵۲	۰/۵۷	۳ سوال
۸/۲۵۴	۰/۲۳	۶ سوال	۳/۴۸۵	۰/۶۶	۵ سوال
۵/۹۶۶	۰/۵	۸ سوال	۲/۱۸۴	۰/۴۱	۲ سوال
۲/۰۰۱	۰/۷۲	۱۰ سوال	۳/۰۶۲	۰/۴۷	۹ سوال
۲/۰۱۴	۰/۳۱	۱۲ سوال	۱/۹۹۱	۰/۶۱	۱۱ سوال
			۳/۰۸۱	۰/۵۵	۱۳ سوال
سرمایه فکری					
۳/۸۶۲	۰/۲۱	۱۵ سوال	۲/۳۶	۰/۵۶	۱۴ سوال
۷/۷۲۱	۰/۱۲	۱۷ سوال	۲/۱۲	۰/۷	۱۶ سوال
۴/۷۷۶	۰/۵۷	۱۹ سوال	۴/۸۶۸	۰/۴۵	۱۸ سوال
۲/۹۹۳	۰/۵	۲۱ سوال	۸/۷۲۱	۰/۴۸	۲۰ سوال
۴/۷۹۸	۰/۷۶	۲۳ سوال	۴/۹۰۱	۰/۴۱	۲۲ سوال
۳/۶۷	۰/۳۶	۲۵ سوال	۳/۵۲۲	۰/۱۱	۲۴ سوال
۴/۷۷	۰/۶۷	۲۷ سوال	۴/۹۵۲	۰/۳	۲۶ سوال
۴/۸۰۵	۰/۴۴	۲۹ سوال	۴/۹۶۴	۰/۴	۲۸ سوال
عملکرد مالی					
۲/۶۳۱	۰/۷۹	۳۱ سوال	۳/۱۰۷	۰/۱۳	۳۰ سوال
۹/۹۷۲	۰/۵۸	۳۳ سوال	۴/۲۰۱	۰/۵۴	۳۲ سوال
۴/۹۱۳	۰/۵۹	۳۵ سوال	۷/۰۹۵	۰/۶۹	۳۴ سوال
۵/۷۹۱	۰/۳۶	۳۷ سوال	۳/۴۶۹	۰/۲۶	۳۶ سوال
۳/۱۱۲	۰/۶	۳۹ سوال	۲/۲۱۶	۰/۳۱	۳۸ سوال
			۴/۵۷۲	۰/۲۷	۴۰ سوال

معیار خطای جذر میانگین مربعات در مدل‌هایی که از برازندگی خوبی برخوردار باشد عددی کمتر از پنج صدم است در حالی که اگر این عدد بیشتر باشد و تا ۸ صدم برسد خطای قابل پذیرشی برای تقریب در جامعه محسوب می‌شود در مورد مدل‌هایی که شاخص جذر برآورد واریانس خطای تقریب آنها یک دهم یا بیشتر است گفته می‌شود از برازش ضعیفی برخوردار هستند طبق جدول ۴ کلیه شاخص‌های برازش محاسبه شده نمایانگر این است که این مدل از برازش مطلوبی برخوردار بوده و می‌توان نتایج گرفته شده از مدل پژوهش توان زیادی در محاسبه متغیرهای اصلی پژوهش دارد لذا نظر به استاندارد بودن مدل نتایج خروجی از قابلیت اعتماد خوبی برخوردار هستند.

جدول ۴. شاخص‌های برازش الگوهای پژوهش

نتیجه	SRMR	Gfi	AGfi	Nfi	PNFI	RMSEA	آماره کای - دو	فرضیه
تأیید مدل	۰/۲۸	۰/۷۷	۰/۷۵	۰/۴۸	۰/۹۱	۰/۰۶۴	۴۷۲/۶۶	فرضیه اول
تأیید مدل	۰/۲۴	۰/۷۱	۰/۶۱	۰/۴۲	۰/۹	۰/۰۴۳	۲۲۲/۲۴	فرضیه دوم

بر اساس یافته‌های بدست آمده در جدول ۵ می‌توان نتیجه گرفت که تمامی عوامل ضریب پایایی ترکیبی قابل پذیرشی دارد در نتیجه در انتخاب مدل اندازه‌گیری به درستی عمل شده است ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیب سازه‌ها نشان می‌دهد درصد واریانس میانه هر سازه و شاخص‌هایش به واریانس کل سازه به چه میزان است بنابراین در صورتی که ضریب پایایی بیش از هفت دهم باشد قابل پذیرش خواهد بود که در جدول ۵ نیز همین گونه است.

جدول ۵. ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی سازه‌ها

متغیر	میزان آلفا	پایایی ترکیبی CR
نوآوری و خلاقیت	۰/۸۴	۰/۷۹۳
سرمایه فکری	۰/۷۲	۰/۷۵۹
عملکرد مالی	۰/۷۶	۰/۸۹۲

برای ارزیابی میزان روایی همگرا از شخصی به نام میانگین واریانس استخراج شده بهره‌گیری شده است این شاخص نمایانگر میزان همبستگی یک سازه با شاخص‌های خود از مقدار بحرانی ۵ دهم بوده و مقدار مقادیر بالاتر از نیم روایی همگرا قابل قبولی را نشان می‌دهد این محاسبه در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول ۶. روایی همگرای سازه‌های مدل بر مبنای AVE

متغیر	AVE
نوآوری و خلاقیت	۰/۷۸۴۱
سرمایه فکری	۰/۵۹۸۱
عملکرد مالی	۰/۶۴۲۱

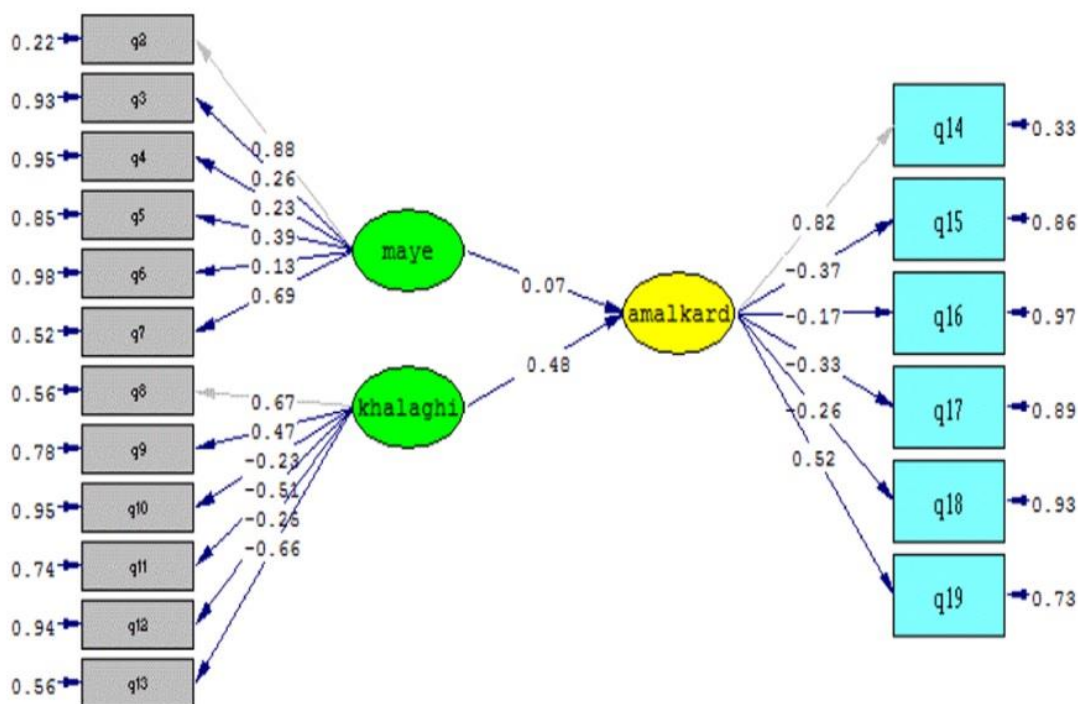
میزان استقلال مفاهیم استفاده شده در پژوهش با روایی واگرا به روش فورنل لارکر محاسبه می‌شود بر اساس نتایج حاصل از مدل در جدول هفت مقدار جزء ارقام قطر اصلی در کلیه متغیرهای پژوهش از میزان همبستگی بین آنها و بقیه متغیرها عددی بالاتر است که نمایانگر مناسب بودن روایی واگرای مدل‌های اندازه‌گیری است.

جدول ۲. روایی واگرای مدل

متغیر	نوآوری و خلاقیت	سرمایه فکری	عملکرد مالی
نوآوری و خلاقیت	۰/۸۸۵۴		
سرمایه فکری	۰/۶۶۵۲	۰/۷۷۳۳	
عملکرد مالی	۰/۷۴۱۲	۰/۷۹۵۶	۰/۸۰۱۳

برای برازش کلی مدل از معیار نیکویی برازش Gof استفاده شد این معیار از جذر میانگین اشتراکی سازه‌های انعکاسی در مقدار ضریب تعیین سازه‌های درون‌زا به دست می‌آید میانگین مقادیر اشتراکی سازه‌ها ۰,۵۵۷ و میانگین ضریب تعیین متغیر درون‌زا ۰,۸۶۴ است.

بنابراین مقدار Gof برابر با ۰,۶۹۳ به دست آمده است که یک مقدار قوی برازش مدل پژوهش است.

Chi-Square=425.06, df=132, P-value=0.00000, RMSEA=0.074

شکل ۲. محاسبه ضرایب استاندارد مدل ساختاری

مطابق با خروجی مدل ساختاری پژوهش مقادیر تی یا ضرائب معناداری برای ارتباط است در صورتیکه معناداری در بازه ۱,۹۶ باشد نمایانگر این است که اثر معناداری بین متغیرهای مربوط وجود ندارد. همچنین در صورتی که سطح معناداری برابر یا بزرگتر از ۳ باشد بیانگر معناداری با بیش از ۹۹ درصد اطمینان بین متغیرهای مربوطه خواهد بود لذا با توجه به سطوح معناداری می توان تاثیر متغیرها بر یکدیگر را با بیش از ۹۹ درصد اطمینان تایید نمود.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج آزمون فرضیه پژوهش نشان می‌دهد که سرمای فکری تاثیر مثبت بر عملکرد مالی شرکت مورد مطالعه داشته است مفهوم پارامتر تخمین زده شده بیانگر آن است که با افزایش یک واحد شاخص سرمایه فکری شاهد افزایش ۷۰۰ واحدی شاخص عملکرد مالی بنگاه مورد مطالعه خواهیم بود خلاقیت و نوآوری نیز تاثیر معناداری بر عملکرد مالی شرکت داشته است بنابراین با افزایش یک واحدی شاخص های خلاقیت و نوآوری عملکرد مالی شرکت ۴۸ صدم واحد افزایش خواهد یافت که نشانگر اهمیت قابل توجه خلاقیت و نوآوری در بهبود شاخص‌های عملکردی بنگاه مورد مطالعه است در رابطه با موضوعات مشابه می توان به برخی از پژوهش‌های پیشین داخلی و خارجی اشاره نمود که در آن هم مشابه این پژوهش تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت و یا متغیرهای خلاقیت و نوآوری بر عملکرد مالی شرکت تایید شده است.

عملکرد نوآورانه شرکت تاثیر مستقیم و غیر مستقیم بر افزایش عملکرد مالی شرکت دارد.

همچنین میان سرمایه فکری و ارزش بازار بر عملکرد مالی شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد که در عین حال اندازه شرکت اثری بر سطوح برخورداری از سرمایه فکری و عملکرد مالی ندارد.

نتیجه این پژوهش نشان می‌دهد که بین نوآوری خلاقیت و سرمایه فکری با عملکرد مالی گروه خودروسازی اطلس خودرو ارتباط مثبتی وجود دارد بهبود نوآوری در شرکت می تواند با گشایش فضای رقابتی و شایسته سالارانه زمینه را برای کارایی و عملکرد بهتر از عوامل تولیدی فراهم سازد.

محدودیت اولین پژوهش محدودیت اثربخشی بود که همان عدم امکان نمونه گیری از گل و فعالان مشابه گروه خودروسازی اطلس خودرو محدودیت و دوم محدودیت در جمع آوری داده ها بود اخذ مجوز جهت توزیع پرسشنامه ها و همچنین عدم تمایل برخی از اعضا نمونه به پاسخگویی به دلایل مختلف جزو محدودیتهای پژوهش بودند برخی پاسخ‌دهندگان نیز وجود محدودیت‌هایی از قبیل فردگرایی و عدم شایسته سالاری بروکراسی پیچیده و بعضاً غیر اداری عدم تعادل و توازن در پرداخت حقوق و مزایا در پاداش ها تغییرات مداوم مدیریتی محدودیت‌ها و ملی و غیره را از عوامل بازدارنده تاثیر پذیری کامل متغیر های مستقل پژوهش بر متغیر وابسته دانستند.

پیشنهاد می شود در پژوهش های بعدی تاثیر خلاقیت نوآوری و سرمایه فکری بر عملکرد مالی سایر بنگاه‌های فعال مشابه با فعالیت گروه صنعتی اطلس خودرو تخمین شده شود و بنگاه‌های مختلف با یکدیگر از نظر میزان سرمایه گذاری در پژوهش و توسعه و تاثیر واقعی آن بر شاخص‌ها و نسبت‌های بیانگر عملکرد مالی بنگاه برآورد شود از دیدگاه کمی به عنوان شاخص های عملکرد مالی بازده ارزش ویژه شرکت در سال ۱۴۰۰ از ۲۹ درصد به ۲۷ درصد کاهش یافته است همچنین بازده دارایی از ۴.۵ درصد به ۴.۸ درصد کاهش یافته است که نشان از کاهش عملکرد مالی شرکت است در حالیکه شرکت در سال ۱۳۹۶ بازده دارایی ۸ درصد بازده حقوق صاحبان سهام ۳۷ درصدی را تجربه نموده است به مدیران ارشد اطلس خودرو پیشنهاد می شود با توجه به تاثیر بالای توسعه خلاقیت و نوآوری بر عملکرد مالی بنگاه مشوق های مختلف مالی و سازمانی در برابر روند کاهش عملکرد مالی شرکت در دوره های مالی اخیر شود.

منابع

- Chen, F.C., Liu, Z & Long Kweh, Q. (2014). Intellectual capital and productivity of Malaysian general insurers. *Economic Modelling*, 36(3), 413-420.
- Chen, S.(2017). The Relationship between Innovation and Firm Performance: A Literature Review. *Advances in Computer Science Research*, volume 82, 648-652.
- Diaz Fernandez, M. Carmen, Gonzalez_Rodriguez, M.Rosario & Simontti, B.(2015).Top management intellectual capital and firm performance. *European Mangement Jornal*, 33(5), 1-9. DOI: 10.1016/j.emj.2015.03.004
- Ganter, A., & Hecker, A.(2014). Configurational paths to organizational innovation: qualitative comparative analyses of antecedents and contingencies, *Journal of Business Research*, 67(6), 1258-1292. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2013.03.004>
- Gunday, G., Ulusoy, G., Kilic, K., & Alpkın, L. (2011). Effects of innovation types on firm performance. *Int. J.ProductionEconomics*, 133, 662-676.
- Hung, R. Y. Y., Lien, B. Y. H., Yang, B., Wu, C. M., & Kuo, Y. M. (2011). Impact of TQM and organizational learning on innovation performance in the high-tech industry. *International business review*, 20(2), 213-225.
- Kalkan, A., Cetinkaya, O. & Arman, M. (2014).The impacts of intellectual capital, innovation and organizational strategy on firm performance, *Strategic Management Conference. Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 150:700-707. DOI: 10.1016/j.sbspro.2014.09.025
- Leal-Rodríguez, A. L., Eldridge, S., Luis Roldán, J., Leal-Millán, A. G. & Ortega-Gutiérrez, J.(2015). Organizational unlearning, innovation outcomes, and performance: The moderating effect of firm size, *Journal of Business Research*, 68(4), 803-809. DOI: 10.1016/j.jbusres.2014.11.032.
- Lu, W.M., Wang W.K. & Long Kweh, Q. (2014). Intellectual capital and performance in the Chinese life insurance industry. *Omega*, 42(1), 65-74.
- Mubarak, F., & Noor, A. (2018). Effect of authentic leadership on employee creativity in project-based organizations with the mediating roles of work engagement and psychological empowerment. *Journal Cogent Business & Management*, 5(1), 1-14.
- Saliba de oliveira, J.A; Fernando Cruz Basso, L., Kimura, H. & Amorim Sobreiro, V.(2018). Innovation and financial performance of companies doing business in Brazil. *International Journal of Innovation Studies*, 2(4), 153-164.
- Sardo, F. & Serrasqueiro, Z. & Alves, H.(2018). On the relationship between intellectual capital and financial performance: A panel data analysis on SME hotels. *International Journal of Hospitality Management*, Vol.75 , 67-74

- اسدی، غلامحسین و ماریام، یوخنه القیانی(1393) بررسی تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکتها. مطالعات تجربی حسابداری مالی، 41 (11 ، 103 - 83)
- بریمانی، ابوالقاسم؛ و علیزاده پاچی، وحید . (1398) رابطه بین خلاقیت سازمانی و شادکامی با عملکرد سازمانی کارکنان . ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، 3 (9 .. 24 - 1)
- پورزمانی، زهرا؛ جهانشاد، آریتا و علی محمودآبادی . (1391) تأثیر سرمایه فکری بر ارزش بازار و عملکرد مالی .بررسی های حسابداری و حسابرسی، 2 (19 ، 30 - 17)
- چوپانی،حیدر؛ زارع خلیلی،مجتبی؛ قاسمی، عقیل؛ و غلام زاده، حجت . (1391).بررسی رابطه بین سرمایه فکری با نوآوری سازمانی (مطالعه موردی :شرکت سهامی بیمه توسعه).ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، 1 (2 .. 59 - 27)

- حبیبی نوده، زهرا؛ و مهرانی، هرمز. (1392). بررسی تأثیر نوآوری بر عملکرد مالی نمایندگیهای بیمه ایران شرق استان گلستان. اولین کنفرانس ملی جایگاه مدیریت و حسابداری در دنیای نوین کسب و کار، اقتصاد و فرهنگ. دستگیر، محسن؛ عرب صالحی، مهدی؛ امین جعفری، راضیه؛ و اخلاقی، حسنعلی. (1398). تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت. پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، 21 (6)، 36-1.
- دهقانی سلطانی، مهدی؛ محمدی، اسفندیار؛ همتی، امین؛ و رئوفی، مصطفی. (1398). بررسی تأثیر مدیریت ارتباط با مشتری بر عملکرد بازاریابی با تبیین نقش میانجی نوآوری و حافظه بازاریابی. راهبردهای بازرگانی، 13 (26)، 78-59.
- رضانیان، محمد رحیم؛ آذر، عادل؛ و صفری، محدثه. (1398). تأثیر نوآوری محوری بر عملکرد مالی از طریق یکپارچگی زنجیره تامین وقابلیتهای رقابتی. رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، 12 (3)، 232-214.
- شمس، شهاب الدین و خلیلی، مهدی. (1390). بررسی رابطه سرمایه فکری و عملکرد مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. چشم انداز مدیریت مالی و حسابداری، 1، 65-51.
- طیاران، شهرزاد، طوطیان اصفهانی، صدیقه، محمدی، آوا. (1399). تأثیر ابعاد نوآوری سبز و فرهنگ نوآوری بر عملکرد مالی سازمان با توجه به نقش عملکرد زیست محیطی. علمی اندیشه آمد، 120-103 (73) 19.
- عباسی، ابراهیم و امان گلدی صدقی. (1389). بررسی تأثیر کارایی عناصر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکتهای در بورس تهران. بررسیهای حسابداری و حسابرسی، 74-57 (60) 17.
- عباسی سروک، لطف...؛ باقری، مریم و کردستانی، 1397. بررسی رابطه سرمایه انسانی با خلاقیت و نوآوری کارکنان مدارس دولتی شهر تهران. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، 2، 228-209.
- فرازمند، حسن؛ منصوری، سید امین؛ و خدایار، ثریا. (1398). بررسی اثر سرمایه فکری بر پیشینه سازی عملکرد مالی بنگاههای وابسته نفتی در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه اقتصاد مقداری (بررسیهای اقتصادی سابق)، 16 (1)، 98-79.
- قربانی، محمد جواد؛ شهابی، بهنام؛ موسوی، سجاد؛ و انواری رستمی، علی اصغر ۱۳۸۹. تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی در صنعت داروسازی ایران. چشم انداز مدیریت بازرگانی، 4 (37)، 40-27.
- گلی آیسک و فرهاد دهدار 1396. ارزیابی عملکرد مالی صنعت آب و فاضلاب شهری بر اساس مدل BSC آب و فاضلاب، شماره 1، 41-31.
- ملکیان، اسفندیار؛ و زارع بهنمیری، محمد جواد 1389. تبیین اثرات سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکتهای داروسازی با رویکرد فازی. پژوهشنامه مدیریت اجرایی، 2 (10)، 156-135.
- مهدوی نور، سید حاتم؛ قربانی، محمد حسین؛ و ثمری، داود. (1398). زیرساختهای حقوقی و اخلاقی نظام نوآوری و خلاقیت. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، 4 (8)، 96-63.
- میرغفوری، سید حبیب...؛ مروتی شریف آبادی، علی؛ و زاهدی، امیر احسان 1397. طراحی مدل یکپارچه توسعه سطح نوآوری و تجاری سازی شرکتهای دانش بنیان ایران. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، 4 (7)، 142-107.
- نمازی، محمد و مقیمی، فاطمه. (1397). تأثیر نوآوری و نقش تعدیلی مسئولیت پذیری اجتماعی بر عملکرد مالی شرکتهای در صنایع مختلف. فصلنامه بررسیهای حسابداری و حسابرسی، 310-289 (2) 25.
- همتی، حسن؛ معین الدین، محمود و مظفری شمسی، مریم. 1389. بررسی ارتباط بین سرمایه فکری و ارزش بازار و عملکرد مالی شرکتهای غیر مالی. حسابداری مالی، 7 (2)، 48-23.